

84/1

3

М. СЕЙИДЗАДЭ

БИЗКИМ ЭЛЛӘР

БАКИ—АЗӘРНӘШР—1944

ДУБЛЕТ

84(5 А.с.)-5

С-30

894.362-93

✱С-30

М. СЕЙИДЗАДӘ

ИЗИМ ЭЛЛӘР

(Орта яшлы ушаглар үчүн)

2015 год

F. Köpəril adina
 Azərbaycan Dövlət Uşaq
 KİTAPXANASI
 INV. № 58809

М. Ф. АХЕНДӘЗ адина
 Azərbaycan Respublika
 Ümumi Kitabxanası
 Inv. № ~~23415~~

АЗӘРНӘШР
 Ушаг вә Кәңчләр Әдәбийяты шө'бәси
 Баки—1944

ГЭМЭР

Украинанын яйлаглары,
Бүздан сэрин булаглары
Севимлидир, сэфалыдыр,
Өмүр бурда вэфалыдыр.
Мей эсинчэ сэрин-сэрин
Мешэлэрин, чэмэнлэрин
Этри охшар көнүллэри.
Бу өлкэнин ал күллэри
Инчэ шеир мисалыдыр,
Тэбиэтин тимсалыдыр.
Гыш гуртарыб кэлинчэ яз,
Бүлбүл күлэ эйлэйир наз
Яшыл кейир чайыр чэмэн,
Күлүр бәнэфшэ, ясэмэн
Шэбнэм дүшүр чичэклэрэ,
Дүрр сачылыр көйдөн ерэ.
Өлкэмизин һэр ериндэн
Гардаш Совет эллэриндэн
Яйда бура кэлир гонаг.
Яшыл мешэ, сэрин булаг
Сейрэнкаһи олур элин.
Сэһэр-сэһэр эсэн елин
Кэман кими зэриф сэси
Бүлбүллэрин тэранэси,
Севимлидир, сэфалыдыр.
Өмүр бурда вэфалыдыр.

* *
* *

Элин, күнүн хош чағында
Бизим Совет торпағында
Һөкм эдэркэн көзэл һэят
Гартал көйдэ чалыб ганат,

Булутлары яра-яра
Гонурду дик гаялара.
Көйөрчинләр яйлагларда
Учушурду көй бағларда.
Әкин иди һәр дүз, тарла.
Бағлар бәзәнмишди барла.
Ишләйирди фабрик-завод
Яндырмырды дүняны од.
Нә топ түфәнк сәси варды
Нә дә көйләр ган ағларды.
Бу заманлар көзәл Гәмәр,
Билмирди һеч гүссә, кәдәр
Бүлбүл кими сәһәр-сәһәр
Охуярды хош нәғмәләр.

Ахшамлары отағында
Пәргу кими ятағында
Узанарды... әзиз ана
Көзәл нағыл дейәр она,
Ятырарды баласыны,
Көзләринин гарасыны.
Ширин ләззәт дуя-дуя
Гыз батарды бәрк юхуя.
Варды чохлу оюнчагы
Әвин көзәл бир бучагы
Отағыйды гызчыгазын.
Ана чәкәр онун назын
Ата ону охшаярды,
О заманлар бәхтиярды.
Язын көзәл заманийди
Чичәкләрин хош анийди
Бир күн ата деди:

—Гәмәр!

Габагда вар көзәл сәфәр
Мә'зунийәт алыб ишдән
Украйна кедирәм мән.
Гызым биркә кедәк сән дә
Орда сейр әт көй чәмәндә
—Ата чан бәс анам нечә,
О, кетмир?

— Йох!

—Галса тәкчә

Ахы бизсиз о дарыхар.
—Бу яй онун чох иши вар
Кедә билмәз һеч бир яна
Һазырлашыр имтаһана.

* *
* *

Украйнада бир күн сәһәр
Гәмәр алды белә хәбәр:
Алчаг дүшмән хәянәтлә
Од яғдырыр күлшән элә.
Гудурмушдур көпәк Гитлер,
Дейир мәним олсун һәр ер,
Янсын дүня, дөнсүн күлә
Һамы мәнә олсун көлә.
Гулдур фашист пилотлары
Бомбалады бу дияры
Ганлар ахды, әл таланды
Чох кәнд янды, шәһәр янды
Көйдән ерә од әләнди.
Гадын ушаг күлләләнди.
Ахды селләр кими ганлар
Һәр тәрәфлә гурулду дар
Бөйүк кичик дәстә-дәстә
Бә'зи йоргун, бә'зи хәстә
Аварайды күчәләрдә.
Һамы батмыш гәмә, дәрдә
Дөйүлән ким, сөйүлән ким.
Чох инженер, алим, һәким
Салынырды мәһбәсләрә
Дәһшәтлийди бу мәнзәрә.
Белә горхунч бир заманда
Таланыркән халг һәр янда
Айры дүшүб атасындан
Гәмәр көзү яшлы һейран
Раст кәлди бир ефрейтора,
Көйөрчиним дүшдү тора.
Күл янаглы гызы көрчәк
Дәрһал тутду фашист көпәк
Апарды өз әвләринә,
Деди: —Әлза, бах көр сәнә

Нә гараваш тапмышам мән
Ишлэт буну өләнәчән.
Гафгазлыдыр ишлэк олар,
Ишдә, күчдә зирәк олар.
Баш гачырса буйруғундан,
Көз ачмасын юмруғундан.
Чашыб динсә башга диллә,
Вур ағзына яғлы силлә.
Элза деди:

—Сағ ол киши!

Дүзәлтмисән бүтүн иши
Демәк мән дә олдум ханым
Раһатланды ишдән чаным,
Алберт сәндә вар мәнһарәт,
Кет бир аз да кәтир гарәт.
Башдан-баша эвим долсун
Ханым кәрәк варлы олсун.
Гулдур гарәт мэгсәдилә
Чыхды әвдән күлә-күлә.

* *
*

О замандан бәри Гәмәр
Галды бурда чәкди кәдәр.
Элза гыза уддурду ган
Раһәтлик вермәди бир ан.
Һей дейирди алчаг кафтар:
—Гыз бош дурма кет одун яр
Печи гала... тез су кәтир!
Гыз шахтада әсди тир-тир.
Әл аяғы буз бағлады,
Каһ ишләди, каһ ағлады.
Солду һезин ахшам кими,
Гәлби янды бир шам кими.
Анасыны салды яда
Деди:—Өмрүм кетди бада,
Сәндән айры дүшәни мән,
Көз ачмадым гәм-гүссәдән
Ана билсән он яшымда,
Нә бәлалар вар башымда
Дәрддән яныб олмушам күл.
Мән билирәм бир дә көнүл

Нә чәкдирир дүшмән мәнә
Дөйүлүрәм дөнә-дөнә.
Енә бир күн ейиб кетәк
Отурмушду мәтбәхдә тәк
Анасыны анырды о
Дәрд әлиндән янырды о,
Дүшүнүрдү: әзиз ана
Артыг көнлүм дөнүб гана
Нә оларды бир дә енә,
Баш гояйдым дизләринә
Охшайдын сачымы сән
Дуяйдын һәр ачымы сән.
Үрәйиндә дәрин дуйғу.
Гызчыгазы тутду юху.
Чай кеч һазыр олдуғундан
Ачыгланды Элза гары
Кәлләсинә сычрады ган
Алды гайнар самавары
Төкдү гызын тәпәсиндән
Гәмәр янды... наләсиндән
Дағлар, дағлар кәлди дилә
Өлдү белә әзаб илә.

* *
*

Лакин зүлүм галмаз ердә.
Гызыл Орду чәбһәләрдә
Әзир гудуз фашистләри
Өлкәмиздән говур керя.
Яғылардан алыр гысас
Ана юрдум олур хилас.

БАЛАЧА ДӨЙҮШЧҮЛЭР

Биз ярыша киририк
Гәрби иши өйрәнәк.
Кәрәк биринчи олсун
Гәр ишдә бизим дәрнәк.

Чалышыб өйрәнирәм
Янғын сөндүрмәйи мән.
Мән снайпер олурам,
Гырачагам чох дүшмән.

Рабитәчи олмагчын
Ярыша кирдим мән дә.
Гүнәрим кәстәрим
Кәрәк ери кәләндә.

Мән техниклик әдәрәм!
Мән оларам санитар!
Бу сәнәти билирәм
Гәлә нишаным да вар.

Уста атычы олмаг
Шәрәфдир бизим нәслә
Одур түфәнк атмағы,
Өйрәнирик һәвәслә.

Кәрәк һәдәфә дәйсин
Атдығымыз күлләләр.
Йүз күлләдән бири дә
Сәрф олунмасын һәдәр.

Өйрәнәк ишарәни,
Байрагла данышмағы,

Таныяг һәр дәрәни,
Һәр тәпәни, һәр дағы.

Мешәләри, чөлләри,
Өйрәнәк башдан-баша.
Бәләд олаг һәр дүзә,
Һәр гаяя, һәр даша.

Ордумуза көмәкдән
Галмаяг бир ан кери.
Ушаглардан ярадаг
Сәһийә дәрнәкләри.

Үстүмүзә яғдырса
Дүшмән күлләләр белә.
Сараг дөйүшчүләрин
Ярасыны мәрдликлә.

Бизи горхутмаз әсла
Нә чәтинлик, нә туфан
Нә көйдән яған атәш
Нә гаранлыг, нә думан.

Биз кәнч пионерләрик,
Ирадәмиз поладдыр.
Ленинин нәсли олмаг
Бөйүк шәрәfli аддыр.

МЭРД ОГУЛ

Дан ери сөкүлмүшдү,
Улдузлар төкүлмүшдү
Үфүгдә шәфәг янды...
Кәнч Тәрлан ганадланды
Мави көйә йүксәлди.
Бир көл үстүнә кәлди.
Бирдән чыхды беш ясар
Фашист пилоту беш сар,
Тәрланымла вурушду. -
Көйдә дава гызышды.
Тәрлан тәк, сарларса чох,
Лакин онда горху йох.
О билир горхса һәр кәс,
Дүшмәни баса билмәз.
Өлүм дирир анында,
Вурушма заманында
Чанындан кечән басар...
Будур вурулду бир сар,
Будур бири дә янды
Ганады аловланды.
Үчүнчүсү дә дүшдү
Сарлар көйдә һүркүшдү.
Мәним мәрд гәһрәманым
Кәнч алычы Тәрланым
Үч сары ерә сәрди.
Бу чох бөйүк һүнәрди...
Дүшмән дөйүш заманы
Яралады Тәрланы.
Икид, бир ан ичиндә,
Од вә думан ичиндә
Парашют ачыб энди,
Бир чәмәндә кизләнди.

* * *

Фашистләр кәлән заман
Обада гопду туфан,
Бир чох эвләр таланды,
Чох ханиманлар янды.
Солду яшыл чәмәнләр,
Нәркизләр, ясәмәнләр.
Күлләрдә әләм варды
Ахар сулар ағларды.
Кәдәрли гәриб бүлбүл,
Гәмли мүзтәриб бүлбүл
Бахыб солан күлләрә,
Хәзан олан күлләрә
Тәрк эйләди бағлары,
Виранә яйлағлары.
Бу кәндин чаванлары
Гырмагчын алманлары
Кетдиләр мешәләрә.
Һәр даш диби, һәр дәрә
Бир аслан ятағыйды,
Партизан ятағыйды.
Кәнд әһли дәрдли-гәмли
Бахышлары шәбнәмли
Азадлыг көзләйирди.
Бир-биринә дейирди:
—Үммид өлмәз һеч заман,
Кечәр бу ағыр заман.
Сағлыг олсун күн кәләр,
Енә ишләр дүзәләр.
Гәһрәман Гызыл Орду
Гуртарар ана юрду.
Көйдә тәйярә көрчәк
Гадын, ушаг севинчәк
Бир хәбәр билсин дейә
Тез чыхырды күчәйә.
Бахырды көйә сары.
Сүзүрдү булутлары.
Кәнч Тәрлан вурушанда,
Булутлары ашанда
Күлләләрин сәсиндән
Топларын нә'рәсиндән

Титрэйэндэ даг, дэрэ
Йыгышмышды бир ерэ
Бир дэстэ гадын, ушаг
Мави көйө бахараг
Көз чэкмирди навадан
Бу шиддэтли давадан.
Кәнч икидин һүнэри,
Шанлы бөйүк зэфэри,
Онлара руһ верирди
Кәндлилэр севинирди...
Тэрлан ворулан заман
Үрәкләрдә донду ган.
Лакин көрдүләр бирдән
Парашютта көйләрдән
Кәнч гартал ерэ энди.
Чәмәнликдә кизләнди.
Гадынлар арасындан
Оксана тез бу заман
Чәмәнлийә йолланды.
Эйри йоллар доланды
Кәлди тапды Тэрланы
Көрдү гандыр дөрд яны,
Үрәйи яна-яна,
Кәнч пилотун Оксана
Яраларыны сарды
Ону эвә апарды.

* *

Балача бир отагда,
Тэрлан ятыр ятагда.
Һезин-Һезин шам яныр,
Эв зәиф ишыгланыр.
Ил кечәни юхусуз...
Оксана, меһрибан гыз
Пәрванә кими янды,
Башы үстә доланды.

* *

Тутмаг үчүн Тэрланы
Ахтардылар һәр яны

Гудуз фашист итләри,
Һитлерин забитләри.
Кери дөнүб кор пешман
Яздылар белә э'лан:
„Бир яралы рус пилоту
Кизләнмишдир бу күн сәһәр,
Ким ахтарыб ону тутса
Коменданта версә әкәр,
Белә бөйүк бир хидмәтә
Он мин манат пул алачаг.
Ким кизләтсә, бу пилоту
Ганлы дардан асылачаг“.
Гулдурларың э'ланы,
Ганлы горхунч фәрманы,
Дар ағачы һәдәси
Горхутмады һеч кәси.
Оксана, гәһрәман гыз,
Севимли меһрибан гыз
Тапырды дава-дәрман
Чалышырды ки, Тэрлан
Сағалсын, учсун енә
Өлүм сачсын дүшмәнә.

* *

Узагларда, бир ана
Һәсрәтлә яна-яна
Кәзир далгын, пәришан.
Дөрд айдыр ки, оғлундан
Нә мәктуб вар, нә хәбәр.
Сыхыр гәлбини кәдәр.
Мәктуб бир тәсәллидир,
Ана гәлби бәллидир...
Ана, эй ширин не'мәт!
Ана, эй зәриф хилгәт!
Шәрәфли бөйүк гадын,
Йүксәкдир сәнин адын.

* *

Ийирми үч ил Зинәт
Чалышыб чәкиб зәһмәт

Бөйүдүбдүр Тэрланы,
Бу гәһрәман оғланы.
Тэрлан әзиз ананын
Руһу тәмиз ананын
Фәхридир, вугарыдыр.
Апрел ядикарыдыр.
О, азадлыг күнүндә
Элин шадлыг күнүндә
Анадан доғулмушду
Хошбәхт бир кәнч олмушду.

* *
*

Эвләр йыхан Гитлерин
Гошунлары, әлләрин
Гәятыны, варыны,
Азад торпагларыны
Тапдамаг истәйәндә
Мәнәм-мәнәм дейәндә
Тэрлан сәфәрбәр олду,
Овлағы көйләр олду.
О булутлар ичиндә
Гызғын одлар ичиндә
Икидликлә, мәрдликлә
Чарпышан заман белә
Анасыны ядындан
Чыхартмайырды бир ан.
Язырды: әзиз ана!
Той тутурам дүшмана.
Ахан һагсыз ганларчын,
Янан ханиманларчын
Интигам алырам мән.
Оғлунун сөзләриндән
Анасы олурду шад.
Чандан шириндир эвлад...

* *
*

Титрәйир көйләр, ерләр...
Бизим гәһрәман әрләр
Кечиб гызғын һүчума,
Сел кими чума-чума

Ирәлләйир зәфәрлә.
Гәһрәманлар һүнәрлә
Гырыр азғын яғыны.
Өз ана торпағыны
Хилас әдир туфандан,
Азғын гудуз дүшмандан.
Танк, топ, түфәнк, пулемйот
Сачыр фашистләрә од.
Ахыр сел кими ганлар
Мәһв олур эв йыханлар.
Гызыл Орду һәр ердә
Һәр кәнддә, һәр шәһәрдә
Гаршыланыр севинчлә.
Ушаглар күлә-күлә
Чыхырлар йолун үстә,
Гадынлар дәстә-дәстә
Кәзишир бәхтияр, шад.
Дәрддән, гүссәдән азад.

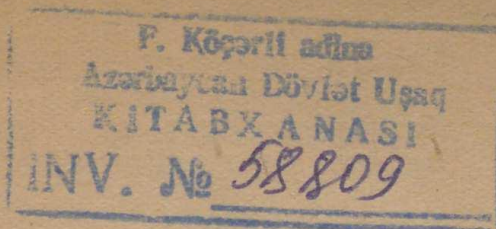
* *
*

Гулдурлар изләнәндә
Оба тәмизләнәндә
Тэрлан чыхды ашкара,
Гошулду гарталлара.
Енә учду көйләрдә,
Долашды йүксәкләрдә
Илдырымлар чахдырды
Дүшмәнә од яғдырды.

* *
*

Зинәт хала бир сәһәр
Алды чох шад бир хәбәр.
Эшитди ки, Тэрланы
Гызғын дөйүш заманы
Вуруб салыб беш сары,
Беш гудурған ясары.
Бу мәрдликчин, һүнәрчин
Белә шанлы зәфәрчин.
Алыб гәһрәман ады.
Тэрланымын мәрд ады

Кәзир бүтүн элләрдә
Ағызларда, дилләрдә.
Гадын деди:—зәһмәтим,
Аналыг мәнәббәтим,
Мәним кетмәди бада.
Алгыш икид эвлада.
Мәрд оғулар вар олсун!
Даим бәхтияр олсун.

БИЗИМ ЭЛЛӘР

Чәннәтдән сәфалыдыр
Өлкәмин яйлағлары,
Дағлардан, тәпәләрдән
Сүзүлән булағлары.

Бизим элдә һәр чәмән
Бәнзәйир ал мәхмәрә.
Гушлар дастан сөйләйир
Рәнкбәрәнк чичәкләрә.

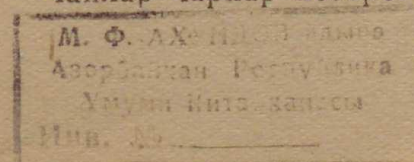
Әсдикчә сәһәр мейи,
Далғаланыр лаләләр.
Күнәшин шәфәгиндә
Парлайыр шәләләләр.

Ал-әлван чәмәнләрдә
Учушур кәпәнәкләр.
Күлүмсәйир гәлб ачан.
Зәриф күлләр, чичәкләр.

Нә гәдәр севимлидир
Бизим яшыл мешәләр,
Шәфәг рәнкли лаләләр,
Әтирли бәнәфшәләр.

Һәр яны сейрә далсан,
Көрәрсән хош мәнзәрә.
Һәр тәрәфдә күкрәйән
Чайлар чарпар нәзәрә.

2335

Сәһәр мави сулара
Күнәш сачан кими зәр,
Көнүлләри охшайыр
Далгалы чошгун Хәзәр.

Булутлардан өч алыр
Дик башлы гарлы дағлар
Шаһин, шонгар ювасы
Йүксәк вугарлы дағлар.

Учур сәрт гаялардан
Сүзүр мәғрур тәрланлар.
Гачыр кениш дүзләрдән
Хумар көзлү чейранлар.

Көзәлдир, сәфалыдыр
Бизим әлләр, обалар,
Бу ерләрчин илләрчә
Гылынч вурмуш бабалар.

Бу ерләри горумуш
Гәһрәманлар яғыдан.
Суларымыз дүшманә
Ачы олмуш ағыдан.

Бу ерләр сәадәтин
Гушағыдыр әзәлдән.
Бу ерләр мэдәнийәт
Очағыдыр әзәлдән.

Шеир, сәнәт юрдудур
Бизим ана юрдумуз.
Бу ерләри горуюр
Шанлы Гызыл Ордумуз.

Бу ерләр ени нәслин
Истираһәт еридир.
Гызыл пионерләрин
Сафалы лагеридир.

Яй фәслиндә ушағлар
Кәзир бу яйлағларда.
Бу әлван чәмәнләрдә
Бу чичәкли бағларда.

БИЗИМКИДИР КЭЛЭЧЭК

Бу күн бизим элләрдә,
Бир чарпан көнүлләрдә
Ялныз бирчә диләк вар:
Дүшмән олсун тарымар.
Чәбһәдәки асланлар,
Икидләр, гәһрәманлар
Вурушур бу диләкчин,
Вурушур кәләчәкчин.

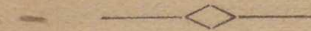
Өлкәнин һәр ериндә,
Әмәк чәбһәләриндә
Гәһрәманлыг көстәрән,
Ордуя силаһ верән
Полад голлу ишчиләр
Чалышыр ахшам, сәһәр.
Чарпышыр бу диләкчин
Чарпышыр кәләчәкчин.

Даванын илк күнүндән
Һәр фабрика, һәр мә'дән
Көмәкчидир чәбһәйә.
Дүшмән әзилсин дейә
Чалышыр гоча, чаван
Ишдән галмайыр бир ан
Чалышыр бу диләкчин,
Чалышыр кәләчәкчин.

Өлкәнин дүзләриндә,
Чөлдә, әкин ериндә
Тәр төкән колхозчулар,
Ер әкән колхозчулар

Чалышыр бу диләкчин
Чалышыр кәләчәкчин.

Бизим азад элләрдә,
Бир чарпан көнүлләрдә
Ялныз бирчә диләк вар
Дүшмән олсун тарымар.
Халг бир шейчин чарпышыр
Гәләбәйчин чарпышыр.
Зәфәр күнү кәләчәк,
Бизимкидир кәләчәк.

ЭЛДАРЫН МЭКТУБУ

Атачан! Үч баһардыр
Сэндэн айрылмышыг биз.
Язмага чох шей вардыр,
Чох ишлэр олмуш сэнсиз.
Бөйүйүб бачым Чейран,
Үч яшына долубдур.
Көрсэн неч танымазсан
О тотуг гыз олубдур.
Бэнзэйир ал янагы
Ачылмыш гызыл күлө,
Йолланыр сәһәр чагы
Бағчая күлө-күлө.
Чәкир көзәл шәкилләр
Нәғмә охуюр Чейран,
Ондаки ширин дилләр
Ғамыны эдир һейран.
Нә анамы инчидир,
Нә дә бош-бош ағлайыр.
О, эвин севинчидир,
Шәклини гучаглайыр,
Дейир—меһрибан ата,
Бэнзә мөһкәм бир даға,
Гойма бир аддым ата
Дүшмән кәлә габаға.
Анам кирмиш завода
Адлы-санлы ишчидир,
Өз чәһәсиндә о да
Ән мөһкәм дөйүшчүдүр.
Бош даянмайыр бир ан
Чалышыр ахшам-сәһәр,
Ишләйир йорулмадан
Көстәрир бөйүк һүнәр.

Бир кичик ушагдым мән
Сән әскәр кедән заман,
Бой атмышам күн-күндән
Олмушам бөйүк оғлан.
Мәктәбдә охуюрам
Ә'лачыям дәрсимдән,
Чох разы галыр анам
Билийә һәвәсимдән.
Бу кағызы атачан,
Өзүм язмышам сәнә...
Ол чәһәдә гәһрәман
Зәрбә эндир дүшмәнә.
Ғоһумлардан, достлардан
Сәнә чохлу саламлар,
Мәктубу битирирәм
Оғлун: мәктәбли Әлдар.

ПИОНЕРИН АНДЫ

Горхутмаз мэни эсла
Бэла, эзийэт, эзаб.
Од ичинэ дүшсэм дэ
Дуймарам мэн изтираб...

* *
*

Һеч бир гүввэт өнүндэ
Эйилмэз голум мэним,
Ленинин—Сталинин
Йолудур—йолум мэним!

* *
*

Севмэрэм нэ ялтаглыг,
Нэ бош шөһрэт, нэ һийлэ.
Пионер шэрэфини
Горуярам мәрдликлә.

* *
*

Бәркийәр дэмир кими
Мөһкәм голум, билэйим.
Горху билмэз һеч заман
Мэним полад үрэйим.

* *
*

Атамызын ганындан
Рэнк алмышдыр бу байраг!...
О гызыл шэфэг кими
Даима парлаячаг...

* *
*

Чэкинмэрэм, горхмарам
Фыртынадан, өлүмдэн...

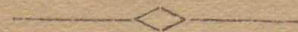
Бу байрагы вермэрэм
Һеч бир заман элимдэн!

* *
*

Анд ичирэм давада
Төкүлэн ал ганлара.
Вэтэнимчин көксүмү
Кэрэрэм туфанлара.

* *
*

Э'тинасыз янашсам
Бу ичдийим анда мэн,
Гой хор бахсын үзүмэ
Севимли ана вэтэн.

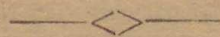

С. Михалков

ОН ЯШЛЫ ИНСАН

Буз золагы багламышдыр
 Дахмаларын пәнчәрәси...
 Ағачлара һәйчан верир
 Батан күнүн мәнзәрәси.
 Чындыр палтар кеймиш бир кәнч
 Асылмыш дар ағачындан.
 Габа сәслә сөһбәт әдир
 Рус кәндиндә хаин дүшман.
 Бостанларын арасында
 Көрүнүр бир солгун ушаг.
 О кол-кослу ердән гачыр
 Бир баш шәргә йол алараг...
 Учуг союг бир һамамда
 Сәһәрәчән тир-тир әсир.
 Нәфәсилә гызмыр әли,
 Ону союг шахта кәсир...
 Кәзир кәнди башдан-баша
 Сәһәр күнәш доған заман,
 О чалышыр ки, Һитләрин
 Әзабындан гуртарсын чан.
 Каһ кизләнир коллугларда,
 Каһ да батыр галыр гара,
 Дост ахтарыр... Бу он яшлы
 Солгун ушаг дүшүб дара.
 Нә кейдирән олмуш она
 Узаг йолчун исти палтар,
 Нә кандарда гаршылаян,
 Нә ардынча бир бахан вар.
 Анасыны өлдүрүбләр
 Чәназәси галыб ердә.
 Бачысынын өлүсүнә

Хәндәкдә гар чәкиб пәрдә.
 Гоншуларын чохусуну
 Мәһв әйләйиб азғын дүшман
 Нә йох ону бир дүшүнән
 Нә ахтаран, яда салан.
 Бу аз вахтда ушаг чәкиб
 О гәдәр ки, ачы, кәдәр
 Гәһәрләниб, үзүндә йох
 Көз яшындан белә әсәр.
 Аз мүддәтдә көрүбдүр, о
 Узун илләр әзабыны.
 Алмания! Верәчәксән
 Бу дәһшәтин чавабыны.
 Сиз әй ушаг гатилләри,
 Гулдур фашист сойғунчулар!
 Бу он яшлы инсан белә
 Йәгин сиздән һесаб сорар.

ОҒЛУМА

Севимли көй көз оғлум!
Сәнә үч дөрд сөзүм вар.
Оху буну унутма!
Сахла мәнән ядикар.

Мән дүшмәнлә чарпышыб
Эзирәм ону һәр ан.
Өлсәм әкәр дөйүшдә
Олсам вәтәнә гурбан

Кәрәк мәним еримдә
Сән сырада дурасан.
Чарпышыб яғылары
Мәним кими гырасан.

Чәтин күндә борчуму
Мән өдәдим эвладым.
Истәмәдим ки, сәнә
Бир ләкә олсун адым.

КӨЗҮМӘ ЮХУ КЕТМИР

Узанмышам ятагда,
Көзүмә кәтмир юху
Хәяла далмышам мән
Гәлбимдә дәрин дуйғу.

Сармыш көйүн үзүнү!
Кечәнин гаранлығы.
Сейр әдиб бу зүлмәти
Көйдәки думанлығы

Дүшүнүрәм: бөйүйүб
Сабаһ бой атайдым мән.
Сорағымы алайды
Доғма элләр чәбһәдән.

Танкчыларла көрүшүб
Дейәйдим:—әзиз достлар.
Мәним дә дүшмәнләрлә
Вуруша һүнәрим вар.

Нечә ки, сиз мәрдликлә
Мәһв әдирсиз дүшмәни.
Мән дә элә чарпышыб
Горуярам вәтәни.

Танкчылар дейэйдилэр:
Хош кэлмисэн ай гочаг,
Дөйүш чэбһэлэриндэ
Бу танк сэнин олачаг.

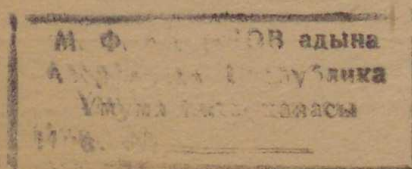
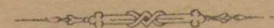
О заман дүшмэнлэрэ
Вермэздим эсла аман.
Бөйүк һүнэр көстэриб
Олардым мэн гәһрэман.

С. Маршак

АСЛАН ВЭ ПИШИК

Бир алман пишийи гудурғанлыгдан,
Өзүнү санмышды гүввэтли аслан.
Бир аслан шәклини көрүб бу алчаг
Демишди: аслана тай мәнәм анчаг.
Она охшайырам һәр бир еримдән,
Бойнумдан, башымдан, пәнчэләримдән,
Бығымдан, чийнимдән, шиш гуйруғумдан.
Ондан да горхунчам... ишимдир ган-ган.
Аслан һейванларын шаһыдырса да
Мән дә һөкүмранам бүтүн дүняда.
Аслан гочалыгда дүшдү әнкәлә,
Лакин горхутмайыр мәни һеч тәлә.
Башга һөкүмдара бәнзәмәрәм мән...
Мийо-мийо, эсла дүшмәрәм күчдән.
Аслан бу пишийә деди: ай ахмаг!
Кәл мәни өзүнә санма тай ахмаг!
Аләмлә вुरुшдум мән дөнә-дөнә
Әсирликдә кечди һәятым енә.
Көрдүйүм күнләри сән дә көрәрсән,
Горхунч ишләринчин һесаб верәрсән.
Гудуз пишикләри һейванханада
Сахламаз инсанлар, буну сал яда,
Сәни яндырарлар одда а мурдар,
Я даһа дәһшәтли сон күнүн олар.

Редактор: А. Әфәндиєв

Рәссам: Зейналзадә

Чапа имзаланмыш 14/II-44. Чап листи 2. Нәшрийят листи 1.
ФГ 00361 Сифариш № 1707. Тиражы 5.000. Гиймәти 2 м. 50 г.

Баки, Азәрнәшр мәғбәси. 26-лар адына „Китаб Сарайы“
Баки, Әли Байрамов күчәси № 1.